

Hoidon tarpeen arviointi toteutuu määräajassa terveyskeskuksissa

Hoidon tarpeen arvioinnissa kolmessa päivässä on enää vain harvoin ongelmia terveyskeskuksissa. Kuitenkin neljännes väestöstä asuu edelleen sellaisten terveyskeskusten alueella, missä on ajoittain ongelmia välittömän yhteyden saannissa terveyskeskukseen. Lääkəriin pääsy kiireettömän tarpeen vuoksi ei ole helpottunut.

Osassa terveyskeskuksia toistuu vähintään viikoittain tilanne, jolloin lääkärin vastaanotolle ei voida antaa aikaa todetusta hoidon tarpeesta huolimatta. Tällaisten terveyskeskusten alueella asuu 44 prosenttia väestöstä.

Tiedot perustuvat Stakesin terveyskeskuksille lokakuussa lähettämään kyselyyn, johon vastasi 175 terveyskeskusta. Tiedot kattavat 88 prosenttia väestöstä ja 75 prosenttia terveyskeskuksista.

Välitön yhteyden saanti parantunut

Kansanterveyslain mukaisessa välittömän yhteyden saannissa terveyskeskuksiin on vielä puutteita erityisesti klo 8–10 aamuisin. 26 prosenttia väestöstä asuu alueella, missä on ajoittain ongelmia yhteyden saannissa terveyskeskukseen. Tilanne on kuitenkin parantunut huhtikuusta, jolloin vaikeasti tavoitettavien terveyskeskusten piirissä asui yli kolmannes (38 %) väestöstä.

Esimerkiksi Hämeenlinnan seudun terveyskeskus on ottanut käyttöön uuden takaisinsoittoon perustuvan puhelinpalvelun, jossa asiakkaan ei tarvitse soittaa uudelleen, vaan häneen otetaan yhteys. Läpi päässeiden puhelujen osuus on laatumittari, joka kuitenkin oli käytössä vain 53 terveyskeskuksessa.

Hoidon tarpeen arviointi toteutuu nyt jo lähes kaikissa terveyskeskuksissa (99 %) kolmen arkipäivän kuluessa. Vastanneista ainoastaan kahdella oli ajoittain ongelmia hoidon tarpeen arvioinnissa lain edellyttämässä ajassa.

Odotusaika terveyskeskuslääkəriille ennallaan

Yli kolmannes (38 %) väestöstä asuu alueella, missä lääkärin vastaanotolle pääsyä joutuu odottamaan yli 14 päivää, ellei ole kiireellinen tarve. Huhtikuun jälkeen tilanne on pysynyt lähes ennallaan.

Heikoin tilanne on Varsinais-Suomen, Itä-Savon, Pohjois-Karjalan, Kainuun, Länsi-Pohjan ja Lapin sairaanhoitopiirien alueilla, missä yli 70 prosenttia väestöstä joutuu varautumaan yli kahden viikon jonotukseen odottaessaan ei-kiireellisen hoidon vastaanottoaikaa lääkəriille. Eniten tilanne on huonontunut Lapin sairaanhoitopiirin alueella, missä pitkään jonottavien osuus on noussut puolessa vuodessa 36:stä 77 prosenttiin. Parhaassa tilanteessa väestö on Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirien alueilla. Näissä tilanne on parantunut huomattavasti huhtikuusta lähtien.

Vain noin neljännes väestöstä (28 %) asuu alueella, jossa potilaalle voidaan antaa lääkəriinaika aina, kun hoidon tarve on todettu. Edelleen 10 prosenttia väestöstä asuu alueilla, missä toistuu päivittäin tilanne, jolloin vastaanottoaikaa ei voida antaa. Tilanne on vain hieman parantunut keväästä 2008, jolloin vastaava luku oli 12 prosenttia. Väestöön suhteutettuna lääkəriinaikatilanne on heikoin Itä-Savon ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirien alueella ja paras Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa, Keski-Suomessa sekä Kymenlaaksossa.

Tiedottaminen odotusajoista parantunut

Lokakuussa 2008 jo 80 prosenttia terveyskeskuksista ilmoitti julkaisevansa odotusajat lain edellyttämällä tavalla puolivuositain tai useammin. Kuitenkin joka kymmenes terveyskeskus ei ole vielä tiedottanut odotusajoista lainkaan.

Terveyskeskusten ostopalvelut lisääntyvät

Lääkäripulasta kärsivät terveyskeskukset raportoivat ryhtyneensä erilaisiin toimenpiteisiin vastaanottoaikojen turvaamiseksi: 39 prosenttia (huhtikuussa 43 %) ilmoitti hankkivansa vuokratyövoimaa ja 42 prosenttia (huhtikuussa 36 %) ostopalveluja. Muita toimenpiteitä olivat ei-kiireellisten potilaiden ohjaaminen tarvittaessa päivystykseen, työnjakojärjestelyt hoitajien kanssa, alueellinen yhteistyö, prosessien kehittäminen, puhelinneuvonnan ja potilaiden omahoidon lisääminen sekä työajan pidentäminen.

Hoitotakuu on ollut voimassa maaliskuusta 2005 alkaen. Sen toteutumista seurataan terveyskeskuksille puolivuositain tehtävillä kyselyillä.

Lähde:

Hoitotakuun toteutuminen terveyskeskuksissa lokakuussa 2008

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Terveyspalvelut/hoidonsaatavuus/index.htm>

Lisätietoja:

kehittämispäällikkö Pirjo Tuomola, Stakes, puh. (09) 3967 2340, pirjo.tuomola@stakes.fi,

suunnittelija Satu Vuorio, Stakes, puh (09) 3967 2370, satu.vuorio@stakes.fi ja

lääkintöneuvos Timo Aronkytö, sosiaali- ja terveysministeriö, puh. 050 365 4196,

timo.aronkyto@stm.fi.

Eeva Parviainen

tiedottaja

puh. (09) 3967 2686

eeva.parviainen@stakes.fi

Kansanterveyslaitos (KTL) ja Stakes yhdistyvät Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi 1.1.2009. Uudet yhteystietomme:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

Puh. 020 610 6000

Käyntiosoite: Mannerheimintie 166, 00300 Helsinki

Postiosoite: PL 30, 00271 Helsinki

Sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi

www.thl.fi